

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
האגף לחינוך מבוגרים

תיכוננית
ככה עולים כיתה בחיים

רמת הבחינה : גמר
מועד הבחינה : קיץ תשע"ט 2019
היקף הבחינה : 2 יח"ל
מספר השאלון : 990312

מדעי ההתנהגות - 2 יח'

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים:

פרק ראשון:	40 (10X4) נקודות - יש לענות בגוף השאלון
פרק שני:	14 (7X2) נקודות - יש לענות בגוף השאלון
פרק שלישי:	30 (1X30) נקודות - יש לענות במחברת הבחינה
פרק רביעי:	16 (4X4) נקודות - יש לענות בגוף השאלון

סה"כ - 100 נקודות.

ג. הוראות מיוחדות:

- קראו את ההנחיות בקפדנות לפני שתגשו לפתרון הבחינה.
- כתבו בכתב ברור.
- ציינו בתחילת כל נושא/אירוע/ מושג את מספרו.
- אין לענות על יותר נושאים/אירועים/מושגים מהמצוין בהנחיות.

ד. מלאו את הפרטים הבאים:

פרטי הנבחן:	פרטי מרכז השכלה:
מספר הנבחן ברשימה: _____	שם המוסד: _____
שם משפחה + פרטי: _____	שם היישוב: _____
ת.ז. <input type="text"/>	שם מרכז הבחינה: _____

שם המעריך: _____
ציון הבחינה: _____

בהצלחה!

פרק ראשון (40 נקודות)

לפניכם 12 שאלות. עליכם לענות על 10 שאלות בלבד.

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איזה מבין תחומי המדע הבאים אינו נכלל במדעי ההתנהגות?

- א. כימיה
- ב. פסיכולוגיה
- ג. סוציולוגיה
- ד. אנתרופולוגיה

2. למידת חיקוי מתרחשת בעיקר על ידי:

- א. קשר אסוציאטיבי בין גירויים.
- ב. צבירת זיכרונות מהעבר.
- ג. צפייה בהתנהגות של אחרים וחזרה על האופן בו הם פועלים.
- ד. התקשרות עם הלא מודע.

3. על פי אריקסון, המשימה העיקרית של גיל ההתבגרות היא:

- א. הישגים לימודיים גבוהים.
- ב. בניית עתיד כלכלי.
- ג. גיבוש זהות העצמי.
- ד. יצירת חברויות רבות.

4. איזה ערך מייצג את תפיסת המדינה הדמוקרטית?

- א. איסור על רכיבת אופניים בלילה.
- ב. פיקוח הדוק על מה שנכתב בתקשורת.
- ג. מיחזור כלי פלסטיק.
- ד. שוויון בין אזרחים ללא הבדל מין, דת וגזע.

5. קשיש הזוכר היטב את ילדותו ושוכח עם מי דיבר בבוקר מתקשה ב:

א. זיכרון לטווח ארוך

ב. זיכרון לטווח קצר

ג. זיכרון חזותי

ד. קליטת המציאות

6. "הקן המתרוקן" מתאר שלב משפחתי שבו:

א. ההורים נפרדים זה מזה.

ב. הילדים הבוגרים עוזבים את הבית.

ג. הילדים מתחילים ללמוד בבית הספר.

ד. המשפחה עוברת דירה ליישוב אחר.

7. פטרנליזם הוא:

א. התנהגות אמפטית.

ב. אפליה מתקנת.

ג. דפוס תקשורת וחשיבה המתנשא מעל הזולת.

ד. אמונה בערך השוויון.

8. אדם פסיבי נוטה:

א. תמיד להשיג את מטרותיו.

ב. לוותר בכל מצב של קונפליקט.

ג. לרצות את מי שחזק ממנו.

ד. להיות אסרטיבי ודעתן.

9. האנתרופולוגיה חוקרת את:

- א. המצב הפיזי של האדם
- ב. ההיסטוריה המשפחתית של היחיד
- ג. נפש האדם
- ד. תרבות האדם

10. ערך הוא:

- א. חלק מהשכלת האדם.
- ב. רגש של עליונות על אחרים.
- ג. אמונה ברעיון או אידיאולוגיה.
- ד. סיווג ביטחוני הניתן בצבא.

11. תקנון דיירים בבית מגורים הוא:

- א. חוקי המדינה בתחום רכישת דירה.
- ב. כללי התנהגות וניהול רשמיים החלים על דיירי הבניין.
- ג. המלצות לגינון סביב הבניין.
- ד. סך הקשרים החברתיים בבניין.

12. IQ היא אינטליגנציה:

- א. כלכלית ויכולת חיסכון.
- ב. של המערך הרגשי של האדם.
- ג. יכולת אלתור במצבים קשים.
- ד. מנת המשכל המצביעה על יכולת קוגניטיבית.

פרק שני – היגדים (14 נקודות)

בפרק זה 9 היגדים. ענו על 7 מתוכם – הקיפו בעיגול "נכון" או "לא נכון".
(לכל תשובה נכונה 2 נקודות)

1. גירויים לא משפיעים על יכולת קוגניטיבית בילדות. נכון / לא נכון
2. סטראוטיפ הוא מונח כימי – רפואי. נכון / לא נכון
3. ההתפתחות הטכנולוגית לא משפיעה על היחסים במשפחה. נכון / לא נכון
4. במשפחה המסורתית קיים שוויון מגדרי מוחלט. נכון / לא נכון
5. אינטליגנציה רגשית לא תורמת להצלחה מקצועית. נכון / לא נכון
6. מוצאו העדתי של אדם קובע את הסטטוס החברתי שלו. נכון / לא נכון
7. דימוי עצמי של אדם איננו משתנה. נכון / לא נכון
8. על פי פרויד, אין לינקות השפעה על עתיד האדם. נכון / לא נכון
9. טראומה מביאה לרגשות סיפוק ושמחה. נכון / לא נכון

פרק שלישי – אירוע (30 נקודות)

לפניכם שני אירועים, בחרו אחד מתוכם. נא הקפידו לענות על השאלות הכלולות באירוע (לכל תשובה 10 נקודות).

אירוע א'

בחברת הייטק גדולה העומדת בפני פרויקט חשוב, קיימות מספר מחלקות כשכל מנהל מחלקה מוביל את מחלקתו על פי סגנון המנהיגות שלו. מנהל מחלקת תכנות כינס את כל העובדים, החליט בעצמו על הפעילות וקצב הביצוע, חילק משימה לכל מתכנת ודרש דיווח על ההתקדמות.

מנהל מחלקת כוח אדם החליט שלא צריך לפעול בעניין, ולכן לא התערב במהלך העבודה.

מנהל מחלקת שיווק כינס אסיפת עובדים והנהלה בה דנו במיזם, הציבו מטרות ולוח זמנים וחשבו איך להגיע לתוצאות האופטימליות. נשמעו הרבה דעות, ולבסוף בהחלטה דמוקרטית הוחלט על דרכי פעולה ונערכה חלוקת עבודה.

מנהל מחלקת כספים לא התכוון כלל לפרויקט.

1. מהו סגנון המנהיגות בו פעל כל אחד מראשי המחלקות?

2. מי היה מוכן לפרויקט לפני האחרים ומדוע?

3. על פי סוגי סגנונות המנהיגות, באיזו מחלקה יהיו העובדים המרוצים ביותר? מדוע?

אירוע ב'

גל היא סטודנטית לחשבונאות בשנה ד'. היא זומנה לראיון למשרד רואי חשבון מוביל לצורך עבודתה שם במסגרת הסטאז'.

בעל המשרד שאל אותה על חייה האישיים: על מועד חתונתה הקרב, על תוכניותיה לעתיד – מתי תרצה להרות, כמה ילדים תרצה להביא לעולם, על עיסוקו של בעלה לעתיד ועל מצבם הבריאותי של הוריה והורי בן זוגה.

בנוסף, האחראית על גיוס העובדים למשרד שאלה אותה איך היא מתכוונת לשלב קריירה עם זוגיות, נישואין וילדים והאם הנטל עליה לא יהיה רב מדי.

למרות שגל התכוננה רבות לראיון, היא לא נשאלה שאלות מקצועיות ולא הייתה שום התייחסות לגיליון הציונים הטובים שלה מלבד מבט חטוף בו. היא ניסתה מספר פעמים להסיט את הדיון לכוון המקצועי אך ללא הצלחה.

גל יצאה מהראיון בתחושת אכזבה ותסכול תוך ידיעה שלא הייתה שום נגיעה לכישוריה ויכולותיה האקדמיות והמקצועיות.

1. האם גל זיהתה בשאלות שנשאלה אפליה על רקע מגדרי? הסבירו ונמקו.

2. מהו ההסבר לגישת המראיינים כלפי גל?

3. מהן זכויותיה של גל בנסיבות שנוצרו?

חלק רביעי – היגדים (16 נקודות)

לפניכם שישה היגדים בחרו ארבעה מתוכם. הסבירו את הטענה, החשיבה המוצגת במשפט.
(לכל היגד 4 נקודות)

1. ההזדקנות מציבה אתגרים חדשים אך גם הזדמנויות להתפתח ולממש את הפוטנציאל בגיל השלישי.

2. יחסים בעייתיים עם ההורים משפיעים באופן משמעותי ושליילי על ההתפתחות התקינה של המתבגר.

3. היחס לקליטת העולים בישראל השתנה מגישה "פטרנליסטית" לגישה "משתפת" ומועילה יותר.

4. להשכלת ההורה השפעה מכרעת בהתפתחותו ועתידו של ילדו.

5. מניע פנימי, בניגוד למניע חיצוני, תלוי מאוד בסביבה הכלכלית של האדם.

6. זהותו המינית של האדם נלמדת ומתפתחת כבר מגיל הילדות.

בהצלחה!